

محدثه جعفری

از کنار دکه روزنامه فروشی رد می شود، نگاهی به تصاویر و خبرهای عریض و طویل روزنامه‌ها می‌اندازد، روزنامه‌ای را بر می‌دارد، سریع به سراغ نیازمندی‌های می‌رود، باز هم همان صفحه همیشگی، صفحه استخدام، در میان خط به خط صفحه جست و جوی کند، چند تلفن را یادداشت کرده سریع به سراغ تلفن می‌رود، باز مثل همیشه جواب منفی است. اشتغال و آرزای است که اکثر آدم‌ها با یا گذاشتن به سنین جوانی با آن درگیر می‌شوند بیشتر افراد باید کفش آهنین به پا کرده و در این اوضاع آشفته کاری، شغلی را دست و پا کنند اما اگر فرد دچار معلولیتی هم باشد این شرایط برایش دشوارتر خواهد شد.

بیکاری یکی از چالش‌های اصلی فرا روی معلولان بویژه نابینایان و کم بینایان است این موضوع زمینه ساز می‌گردد در روزنامه ایران شد تا پای صحبت‌های چند نفر از مسئولان سازمان بهزیستی، کارآفرینان دارای معلولیت و همچنین مدیران NGOهای حامی معلولان بنشینیم و چالش اشتغال افراد دارای معلولیت را واکاوی کنیم. آنچه می‌خوانید گزارشی از این نشست طولانی است.

بررسی چالش‌ها و فرصت‌های اشتغال معلولان در میزگرد توانش

معلولان کفش آهنی پاره می‌کنند اما بیکارند

«سهیل معینی: سال گذشته طبق مصوبه مجلس شورای اسلامی، یک هزار میلیارد تومان تسهیلات بانکی به سازمان بهزیستی و دو هزار میلیارد تومان تسهیلات به کمیته امداد امام خمینی (ره) اختصاص پیدا کرد

«قاسم عبدالله‌زاده: مشوق‌های سازمان بهزیستی برای کارفرمایان کمتر از دو درصد است که به صورت قانونی باید این مشوق‌ها را تا پایان بازنشستگی این معلولان پرداخت کنیم

«ایرج آبادی: آموزش و تبحر نگرش باید از من معلول آغاز شود و به اجتماع کشیده شود تا نگاه‌های منفی نسبت به معلولان تغییر کند، نگاه‌هایی که توانایی فرد دارای معلولیت را نادیده می‌گیرد»

«حمیدرضا اسماعیلی: ۳۰۳ مرکز حرفه آموزی در کشور وجود دارد که ۱۲ هزار نفر در این مراکز فعالیت می‌کنند که انواع معلولیت‌های ذهنی، جسمی، حرکتی شدید، نابینایان و کم بینایان را تحت آموزش قرار می‌دهد

«مهناز کاشی: از هزار میلیارد تومان‌کی که طبق مصوبه مجلس شورای اسلامی به سازمان بهزیستی تعلق گرفت فقط ۳۳ درصد به سازمان پرداخت شد

■ اشتغال محور اصلی توانمندسازی معلولان

قاسم عبدالله‌زاده، قائم مقام توانمندسازی سازمان بهزیستی کشور در خصوص وضعیت اشتغال در جامعه بخصوص در میان افراد دارای معلولیت می‌گوید: «بخش عمده بیکاری میان جوانان مشکلات فرهنگی است که در جامعه وجود دارد. برای حل مشکلات اشتغال کشور باید روی فرهنگ‌سازی برنامه‌ریزی کنیم و این امر با دخالت یک دستگاه و سازمان میسر نخواهد شد بلکه همه دستگاه‌ها باید همصدا شوند. در این زمینه نقش مسئولان و سیاستگذاران باید پررنگ‌تر باشد اما متأسفانه سازمان‌ها توپ را به زمین دیگری می‌اندازند.

سازمان بهزیستی معلولیت را از بعد مادرزادی کنترل می‌کند اما بر اثر تصادفات جاده‌ای آمار معلولان افزایش یافته است و این در حالی است که با این افزایش جمعیت زیر مجموعه بهزیستی که متولی اصلی افراد دارای معلولیت است، اعتبارات به این سازمان‌ها افزوده نمی‌شود. وی ادامه می‌دهد: شهروندانی که با نقص روبه رو هستند برای دریافت وام خوداشتغالی به سازمان بهزیستی مراجعه می‌کنند اما این افراد به قدری درگیر مشکلات دیگر زندگی هستند که با دریافت وام خوداشتغالی اول

زخم‌های کهنه‌تر را درمان می‌کنند و زمانی به کارآفرینی می‌رسند که فقط پرداخت اقساط برایشان باقی مانده و مقروض بانک‌ها شده‌اند. باید سیاست‌های کلی را تغییر دهیم و به جای پرداخت مستقیم وجه به معلولان ابزار را برایشان فراهم

سازمان بهزیستی معلولیت را از بعد مادرزادی کنترل می‌کند اما بر اثر تصادفات جاده‌ای آمار معلولان افزایش یافته است و این در حالی است که با این افزایش جمعیت زیر مجموعه بهزیستی که متولی اصلی افراد دارای معلولیت است، اعتبارات به این سازمان‌ها افزوده نمی‌شود. وی ادامه می‌دهد: شهروندانی که با نقص روبه رو هستند برای دریافت وام خوداشتغالی به سازمان بهزیستی مراجعه می‌کنند اما این افراد به قدری درگیر مشکلات دیگر زندگی هستند که با دریافت وام خوداشتغالی اول زخم‌های کهنه‌تر را درمان می‌کنند و زمانی به کارآفرینی می‌رسند که فقط پرداخت اقساط برایشان باقی مانده و مقروض بانک‌ها شده‌اند. باید سیاست‌های کلی را تغییر دهیم و به جای پرداخت مستقیم وجه به معلولان ابزار را برایشان فراهم

سازمان بهزیستی معلولیت را از بعد مادرزادی کنترل می‌کند اما بر اثر تصادفات جاده‌ای آمار معلولان افزایش یافته است و این در حالی است که با این افزایش جمعیت زیر مجموعه بهزیستی که متولی اصلی افراد دارای معلولیت است، اعتبارات به این سازمان‌ها افزوده نمی‌شود. وی ادامه می‌دهد: شهروندانی که با نقص روبه رو هستند برای دریافت وام خوداشتغالی به سازمان بهزیستی مراجعه می‌کنند اما این افراد به قدری درگیر مشکلات دیگر زندگی هستند که با دریافت وام خوداشتغالی اول زخم‌های کهنه‌تر را درمان می‌کنند و زمانی به کارآفرینی می‌رسند که فقط پرداخت اقساط برایشان باقی مانده و مقروض بانک‌ها شده‌اند. باید سیاست‌های کلی را تغییر دهیم و به جای پرداخت مستقیم وجه به معلولان ابزار را برایشان فراهم

سازمان بهزیستی معلولیت را از بعد مادرزادی کنترل می‌کند اما بر اثر تصادفات جاده‌ای آمار معلولان افزایش یافته است و این در حالی است که با این افزایش جمعیت زیر مجموعه بهزیستی که متولی اصلی افراد دارای معلولیت است، اعتبارات به این سازمان‌ها افزوده نمی‌شود. وی ادامه می‌دهد: شهروندانی که با نقص روبه رو هستند برای دریافت وام خوداشتغالی به سازمان بهزیستی مراجعه می‌کنند اما این افراد به قدری درگیر مشکلات دیگر زندگی هستند که با دریافت وام خوداشتغالی اول زخم‌های کهنه‌تر را درمان می‌کنند و زمانی به کارآفرینی می‌رسند که فقط پرداخت اقساط برایشان باقی مانده و مقروض بانک‌ها شده‌اند. باید سیاست‌های کلی را تغییر دهیم و به جای پرداخت مستقیم وجه به معلولان ابزار را برایشان فراهم

سازمان بهزیستی معلولیت را از بعد مادرزادی کنترل می‌کند اما بر اثر تصادفات جاده‌ای آمار معلولان افزایش یافته است و این در حالی است که با این افزایش جمعیت زیر مجموعه بهزیستی که متولی اصلی افراد دارای معلولیت است، اعتبارات به این سازمان‌ها افزوده نمی‌شود. وی ادامه می‌دهد: شهروندانی که با نقص روبه رو هستند برای دریافت وام خوداشتغالی به سازمان بهزیستی مراجعه می‌کنند اما این افراد به قدری درگیر مشکلات دیگر زندگی هستند که با دریافت وام خوداشتغالی اول زخم‌های کهنه‌تر را درمان می‌کنند و زمانی به کارآفرینی می‌رسند که فقط پرداخت اقساط برایشان باقی مانده و مقروض بانک‌ها شده‌اند. باید سیاست‌های کلی را تغییر دهیم و به جای پرداخت مستقیم وجه به معلولان ابزار را برایشان فراهم

سازمان بهزیستی معلولیت را از بعد مادرزادی کنترل می‌کند اما بر اثر تصادفات جاده‌ای آمار معلولان افزایش یافته است و این در حالی است که با این افزایش جمعیت زیر مجموعه بهزیستی که متولی اصلی افراد دارای معلولیت است، اعتبارات به این سازمان‌ها افزوده نمی‌شود. وی ادامه می‌دهد: شهروندانی که با نقص روبه رو هستند برای دریافت وام خوداشتغالی به سازمان بهزیستی مراجعه می‌کنند اما این افراد به قدری درگیر مشکلات دیگر زندگی هستند که با دریافت وام خوداشتغالی اول زخم‌های کهنه‌تر را درمان می‌کنند و زمانی به کارآفرینی می‌رسند که فقط پرداخت اقساط برایشان باقی مانده و مقروض بانک‌ها شده‌اند. باید سیاست‌های کلی را تغییر دهیم و به جای پرداخت مستقیم وجه به معلولان ابزار را برایشان فراهم

افراد دارای معلولیت درج شده است به‌عنوان شغل‌های ویژه این گروه مد نظر قرار گرفته است که شامل اپراتوری تلفن‌ها است اما این درحالی است که سطح تسهیلات معلولان بالا رفته و دیگر این گروه شغل‌ها جوابگوی نیاز اجتماعی و روحی آنها نیست و باید مشاغل شناسایی شوند که در حد سواد و مرتبه فرد معلول باشد.

در ادامه حمیدرضا اسماعیلی، کارشناس حوزه توانبخشی با اشاره به شرایط مراکز آموزش اشتغال به معلولان می‌گوید: «۳۰۳ مرکز حرفه آموزی در کشور وجود دارد که ۱۲ هزار نفر در این مراکز فعالیت می‌کنند که انواع معلولیت‌های ذهنی، جسمی - حرکتی شدید، نابینایان و کم بینایان را تحت آموزش قرار می‌دهد.

مهم‌ترین موضوع در زمینه اشتغال آموزش است چرا که اگر کارشناسان ما آموزش لازم را فراگیرند نمی‌توانند چه کاری درست است. در مجتمع ما ۲۲ مری کار داریم که از این تعداد ۸ نفر کارشناس و مابقی نیروهای داوطلب این مجتمع هستند.

مهم‌ترین موضوع در زمینه اشتغال آموزش است چرا که اگر کارشناسان ما آموزش لازم را فراگیرند نمی‌توانند چه کاری درست است. در مجتمع ما ۲۲ مری کار داریم که از این تعداد ۸ نفر کارشناس و مابقی نیروهای داوطلب این مجتمع هستند. آموزش می‌بینند و از این تعداد ۱۶ نفر هرکدام یک مربی کار دارند و از اردیبهشت ماه ۹۵ تاکنون با همکاری شرکت‌های خصوصی ۳۰ نفر از این افراد به اشتغال پایدار دست یافتند. مرحله اول برای ایجاد اشتغال تغییر نگرش فرد، خانواده و کارفرماست. اگر خانواده به فرد امیدواری و روحیه ندهد بعد از مدتی فرد معلول رغبتش را برای اشتغال از دست می‌دهد. به همین دلیل باید افکار این سه گروه را تغییر دهیم و در خصوص مراکز پشتیبانی شغلی ویژه معلولان چنین می‌گوید: سازمان بهزیستی روی مراکز پشتیبان شغل کار می‌کند که مؤسسه مجری آن غیر دولتی است همچنین افرادی را تحت عنوان Job coach (مربی کار) به کار گرفته و آموزش می‌دهند تا بتوانند از سطح آموزش مهارت‌های زندگی، ارتباط مؤثر هنگام کار و کارفرمایان

کسب و کار را به افراد دارای معلولیت یاد دهند. منصوره پناهی، مدیر عامل یک NGO معلولان توجه به تجربیاتش در حوزه معلولان در کشورهای دیگر می‌گوید: «سوند بهشت روی زمین برای زندگی معلولان است، استانداردها و زندگی که دارند نشان از فعالیت‌های گسترده در خصوص مشکلات معلولان دارد. در این کشورها سال‌هاست که در زمینه توانبخشی اشتغال بررسی و پژوهش کردند تا به نتایج مطلوب کنونی برسند.»

مهم‌ترین موضوع در زمینه اشتغال آموزش است چرا که اگر کارشناسان ما آموزش لازم را فراگیرند نمی‌توانند چه کاری درست است. در مجتمع ما ۲۲ مری کار داریم که از این تعداد ۸ نفر کارشناس و مابقی نیروهای داوطلب این مجتمع هستند. آموزش می‌بینند و از این تعداد ۱۶ نفر هرکدام یک مربی کار دارند و از اردیبهشت ماه ۹۵ تاکنون با همکاری شرکت‌های خصوصی ۳۰ نفر از این افراد به اشتغال پایدار دست یافتند. مرحله اول برای ایجاد اشتغال تغییر نگرش فرد، خانواده و کارفرماست. اگر خانواده به فرد امیدواری و روحیه ندهد بعد از مدتی فرد معلول رغبتش را برای اشتغال از دست می‌دهد. به همین دلیل باید افکار این سه گروه را تغییر دهیم و در خصوص مراکز پشتیبانی شغلی ویژه معلولان چنین می‌گوید: سازمان بهزیستی روی مراکز پشتیبان شغل کار می‌کند که مؤسسه مجری آن غیر دولتی است همچنین افرادی را تحت عنوان Job coach (مربی کار) به کار گرفته و آموزش می‌دهند تا بتوانند از سطح آموزش مهارت‌های زندگی، ارتباط مؤثر هنگام کار و کارفرمایان

مهم‌ترین موضوع در زمینه اشتغال آموزش است چرا که اگر کارشناسان ما آموزش لازم را فراگیرند نمی‌توانند چه کاری درست است. در مجتمع ما ۲۲ مری کار داریم که از این تعداد ۸ نفر کارشناس و مابقی نیروهای داوطلب این مجتمع هستند. آموزش می‌بینند و از این تعداد ۱۶ نفر هرکدام یک مربی کار دارند و از اردیبهشت ماه ۹۵ تاکنون با همکاری شرکت‌های خصوصی ۳۰ نفر از این افراد به اشتغال پایدار دست یافتند. مرحله اول برای ایجاد اشتغال تغییر نگرش فرد، خانواده و کارفرماست. اگر خانواده به فرد امیدواری و روحیه ندهد بعد از مدتی فرد معلول رغبتش را برای اشتغال از دست می‌دهد. به همین دلیل باید افکار این سه گروه را تغییر دهیم و در خصوص مراکز پشتیبانی شغلی ویژه معلولان چنین می‌گوید: سازمان بهزیستی روی مراکز پشتیبان شغل کار می‌کند که مؤسسه مجری آن غیر دولتی است همچنین افرادی را تحت عنوان Job coach (مربی کار) به کار گرفته و آموزش می‌دهند تا بتوانند از سطح آموزش مهارت‌های زندگی، ارتباط مؤثر هنگام کار و کارفرمایان

را از تسهیلاتی که با به کارگیری هر فرد معلول می‌تواند دریافت کند آشنا می‌کنیم اما هنگامی که کارفرما برای دریافت این تسهیلات اقدام می‌کند سازمان بهزیستی می‌گوید: «بودجه نداریم»... کارفرما نیز دلسرد می‌شود.

عبدالله‌زاده، قائم مقام توانمندسازی سازمان بهزیستی کشور به ۲۰ میلیون تومان افزایش دهند که در جواب نامه‌های ما گفته‌اند: (با «مشوق‌های سازمان بهزیستی برای کارفرمایان کمتر از دو درصد است که به صورت قانونی باید این مشوق‌ها را تا پایان بازنشستگی این معلولان پرداخت کنیم اما منابع ما به گونه‌ای است که بیشتر از پنج سال نمی‌توانیم این مشوق‌ها را به کارفرمایان ارائه کنیم.

عبدالله‌زاده، قائم مقام توانمندسازی سازمان بهزیستی کشور به ۲۰ میلیون تومان افزایش دهند که در جواب نامه‌های ما گفته‌اند: (با «مشوق‌های سازمان بهزیستی برای کارفرمایان کمتر از دو درصد است که به صورت قانونی باید این مشوق‌ها را تا پایان بازنشستگی این معلولان پرداخت کنیم اما منابع ما به گونه‌ای است که بیشتر از پنج سال نمی‌توانیم این مشوق‌ها را به کارفرمایان ارائه کنیم. در بحث منابع قرض‌الحسنه هم باید گفت: بانک مرکزی سازمان را محدود کرده است و کل پول بهزیستی زیر ۳۰ میلیارد تومان است و بالغ بر ۲۴ هزار نفر از سازمان تسهیلات خوش فرما یا کارفرما طلب می‌کنند که با این بودجه اندک نمی‌توانیم به وی می‌افزاید: این درحالی است که سال گذشته با وجود این بودجه اندک برای ۲۵ هزار نفر از افراد معلول شغل ایجاد کردیم حتی اگر بگوییم آمارهای کمیته اشتغال، اشتباه است و ۲۰ درصد آن را هم کم کنیم با هم برای ۲۰ هزار نفر با وجود شرایط بد کاری ایجاد اشتغال کردیم.

عبدالله‌زاده با بیان اینکه این آمارها در برابر جمعیتی که فاقد شغل و کسب و کار هستند اندک است می‌گوید: «یکی از مشکلات بیکاری آموزش اشتباه یا کم به دانشجویان است. آیا دانشگاه‌ها دانشجویان آماده به کار به بازار تحویل می‌دهند؟! چرا از هزار میلیارد تومان تسهیلات که برای بهزیستی در نظر گرفته شد،

بانک‌ها فقط ۳۳۷ میلیارد تومان به این سازمان تخصیص دادند؟ اینها سؤال‌هایی است که مسئولان بالادستی باید پاسخگو باشند.»

■ معلولان هم به تغییر نگرش نیاز دارند

ایرج آبادی، کارآفرین نابینا در این میزگرد با اشاره به تغییر نگرش در افراد دارای معلولیت می‌گوید: «آموزش و تغییر نگرش باید از من معلول آغاز شود و نگاه‌های منفی نسبت به معلولان تغییر کند، نگاه‌هایی که توانایی فرد دارای معلولیت را نمی‌شناسد و به آن باور ندارد. نیازهای معلولان چهار برابر بیشتر از افراد عادی است و دریافتی آنها کمتر از دیگر شهروندان.

برای اینکه کارفرما مجاب به استخدام کارمند معلول شود نیاز به قانونگذاری و اجبار نیست فقط کفایت از این استخدام سودی نصیب کارفرما شود، آنوقت خودش برای جذب کارمند دارای معلولیت اقدام می‌کند.»

در ادامه معینی مشکل اشتغال معلولان را سیاست‌های نادرست مسئولان ذکر می‌کند و می‌گوید: «چرا سازمان بهزیستی به هر فرد دارای معلولیت ۱۵ میلیون تومان وام خود اشتغالی می‌دهد بهتر نیست که به فرد معلولی که صاحب فکر و ایده است ۱۵۰ میلیون تومان بدهد تا برای ۲۰ نفر کار ایجاد کند؟!»

رئیس دبیرخانه اشتغال سازمان بهزیستی در پاسخ به این پرسش بیان می‌کند: «سازمان پول و اعتبار سرانه اشتغال را برای بهزیستی مکتباتی مبنی بر افزایش سرانه اشتغال را انجام می‌دهد، امسال نیز درخواست کردیم حداقل سرانه را به ۲۰ میلیون تومان افزایش دهند که در جواب نامه‌های ما گفته‌اند: (با «مشوق‌های سازمان بهزیستی برای کارفرمایان کمتر از دو درصد است که به صورت قانونی باید این مشوق‌ها را تا پایان بازنشستگی این معلولان پرداخت کنیم اما منابع ما به گونه‌ای است که بیشتر از پنج سال نمی‌توانیم این مشوق‌ها را به کارفرمایان ارائه کنیم.

عبدالله‌زاده، قائم مقام توانمندسازی سازمان بهزیستی کشور به ۲۰ میلیون تومان افزایش دهند که در جواب نامه‌های ما گفته‌اند: (با «مشوق‌های سازمان بهزیستی برای کارفرمایان کمتر از دو درصد است که به صورت قانونی باید این مشوق‌ها را تا پایان بازنشستگی این معلولان پرداخت کنیم اما منابع ما به گونه‌ای است که بیشتر از پنج سال نمی‌توانیم این مشوق‌ها را به کارفرمایان ارائه کنیم. در بحث منابع قرض‌الحسنه هم باید گفت: بانک مرکزی سازمان را محدود کرده است و کل پول بهزیستی زیر ۳۰ میلیارد تومان است و بالغ بر ۲۴ هزار نفر از سازمان تسهیلات خوش فرما یا کارفرما طلب می‌کنند که با این بودجه اندک نمی‌توانیم به وی می‌افزاید: این درحالی است که سال گذشته با وجود این بودجه اندک برای ۲۵ هزار نفر از افراد معلول شغل ایجاد کردیم حتی اگر بگوییم آمارهای کمیته اشتغال، اشتباه است و ۲۰ درصد آن را هم کم کنیم با هم برای ۲۰ هزار نفر با وجود شرایط بد کاری ایجاد اشتغال کردیم.

عبدالله‌زاده، قائم مقام توانمندسازی سازمان بهزیستی کشور به ۲۰ میلیون تومان افزایش دهند که در جواب نامه‌های ما گفته‌اند: (با «مشوق‌های سازمان بهزیستی برای کارفرمایان کمتر از دو درصد است که به صورت قانونی باید این مشوق‌ها را تا پایان بازنشستگی این معلولان پرداخت کنیم اما منابع ما به گونه‌ای است که بیشتر از پنج سال نمی‌توانیم این مشوق‌ها را به کارفرمایان ارائه کنیم.

عبدالله‌زاده، قائم مقام توانمندسازی سازمان بهزیستی کشور به ۲۰ میلیون تومان افزایش دهند که در جواب نامه‌های ما گفته‌اند: (با «مشوق‌های سازمان بهزیستی برای کارفرمایان کمتر از دو درصد است که به صورت قانونی باید این مشوق‌ها را تا پایان بازنشستگی این معلولان پرداخت کنیم اما منابع ما به گونه‌ای است که بیشتر از پنج سال نمی‌توانیم این مشوق‌ها را به کارفرمایان ارائه کنیم. در بحث منابع قرض‌الحسنه هم باید گفت: بانک مرکزی سازمان را محدود کرده است و کل پول بهزیستی زیر ۳۰ میلیارد تومان است و بالغ بر ۲۴ هزار نفر از سازمان تسهیلات خوش فرما یا کارفرما طلب می‌کنند که با این بودجه اندک نمی‌توانیم به وی می‌افزاید: این درحالی است که سال گذشته با وجود این بودجه اندک برای ۲۵ هزار نفر از افراد معلول شغل ایجاد کردیم حتی اگر بگوییم آمارهای کمیته اشتغال، اشتباه است و ۲۰ درصد آن را هم کم کنیم با هم برای ۲۰ هزار نفر با وجود شرایط بد کاری ایجاد اشتغال کردیم.

عبدالله‌زاده با بیان اینکه این آمارها در برابر جمعیتی که فاقد شغل و کسب و کار هستند اندک است می‌گوید: «یکی از مشکلات بیکاری آموزش اشتباه یا کم به دانشجویان است. آیا دانشگاه‌ها دانشجویان آماده به کار به بازار تحویل می‌دهند؟! چرا از هزار میلیارد تومان تسهیلات که برای بهزیستی در نظر گرفته شد،